KIMO

NEDERLAND EN BELGIË

JAARVERSLAG 2020

COLOFON

Auteurs
Secretariaat KIMO Nederland en België,
Mike Mannaart, Jan Joris Midavaine en Joke van Dijk

KIMO, de vereniging van kustgemeenten

Postbus 325
1940 AH BEVERWIJK
Nederland
T: (+31) (0)251-26 38 48
W: www.kimonederlandbelgie.org

Bezoekadres
Stationsplein 48b
1948 LC Beverwijk
Nederland

Fotografie
KIMO Nederland en België,
KIMO International en lid-gemeenten

Vormgeving en drukwerkverzorging
Baasimmedia Reclamemakers, Nieuwerkerk aan den IJssel

INHOUD

PAG

1.0	**Van de voorzitter**	4
2.0	**KIMO, de internationale vereniging van kustgemeenten**	5
2.1	KIMO Internationaal en de relatie met KIMO Nederland en België	5
	Internationaal Dagelijks Bestuursoverleg en Internationale Ledenvergadering (AGM)	5
2.2	KIMO Nederland en België	7
3.0	**Het bestuur van KIMO Nederland en België**	9
3.1	Algemeen bestuur	9
3.2	Dagelijks bestuur	9
3.3	Secretariaat	10
4.0	**Strategisch Beleid**	11
4.1	Nationale lobby en representatie	11
4.2	Internationale lobby en representatie	12
5.0	**Projecten**	13
5.1	Green Deal Schone Stranden	13
5.2	Green Deal Visserij	16
5.3	Fishing for Litter	18
5.4	Het project netafval	20
5.5	Nationaal zeemilieubeleidsplan en actieprogramma in opdracht van de Europese Commissie succesvol afgerond	21

1.0 VAN DE VOORZITTER

Voor ons allemaal was 2020 een enerverend jaar. Uw gemeente en onze vereniging hebben veel werk onder lastige omstandigheden moeten verzetten. Door de Covid-19 pandemie waren bijeenkomsten van grotere groepen mensen niet toegestaan. Hierdoor waren persoonlijke ontmoetingen vaak lastig of zelfs niet mogelijk. Desondanks heeft KIMO Nederland en België een groot aantal activiteiten weten te organiseren. Deze vonden grotendeels digitaal plaats. Zo waren bestuur-overleggen digitaal en ons jaarcongres was ook voor het eerst in de vorm van een 'webinar'. Ondanks de nadelen waren er zeker ook voordelen: digitaal overleggen is natuurlijk veel minder persoonlijk, maar het gaf leden voor wie de reistijd anders een belemmering zou zijn nu de mogelijkheid actief deel te nemen.

We organiseerden afgelopen jaar diverse activiteiten voor u: onder andere Fishing for Litter bijeenkomsten samen met bestuurders in of samen met de havens van IJmuiden, Den Helder, Vlissingen, Stellendam, Harlingen, Lauwersoog, Eemshaven en Delfzijl. De afhandeling van de gevolgen die het extra afval dat de MSC Zoë voor ons Fishing for Litter-programma heeft, verliep ook voorspoedig. Er waren weer diverse bijeenkomsten van de Green Deals Schone Stranden en Visserij voor een Schone Zee waarbij is nagedacht over de toekomst. Onze opdracht om een zee-beleidsstrategie en actieprogramma op te tellen voor Georgië in opdracht van de Europese Commissie is zeer positief afgesloten. De documenten waren tijdig af en werden zeer positief beoordeeld. Onze jaarafsluiting was het congres 'De Balans van het Strand'. Dit ging over duurzaam strandbeheer. Ondanks de omstandigheden en uitdagingen waar we voor stonden, konden we toch veel doen. Ik kijk dan ook tevreden terug op afgelopen jaar. Ook komend jaar blijven we voor en met u werken aan een schone en duurzame zee en kust. Ik hoop u onder normale omstandigheden snel weer persoonlijk en in goede gezondheid te kunnen ontmoeten.

Sebastian Dinjens
Voorzitter
KIMO Nederland en België

2.0 KIMO

DE INTERNATIONALE VERENIGING VAN KUSTGEMEENTEN

2.1 KIMO INTERNATIONAAL
EN DE RELATIE MET KIMO NEDERLAND EN BELGIË

Kommunenes Internasjonale Miljorganisasjon (KIMO) is in 1990 door 4 gemeenten uit Noorwegen, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk opgericht. De organisatie is daarna uitgegroeid tot een netwerk van ruim 80 gemeenten (in totaal 160 organisaties) verspreid over 8 landen in Noordwest Europa. KIMO International is de overkoepelende organisatie in Europa. Daarnaast organiseert ieder land een eigen zelfstandige KIMO afdeling. Met trots kunnen we stellen dat KIMO Nederland en België hierbij de grootste en sterkste tak is binnen het Internationale KIMO netwerk. Dit zegt iets over de waarde die men in Nederlandse gemeenten hecht aan het milieu en de daadkracht waarmee we gezamenlijk de problemen die onze zeeën en kusten bedreigen te lijf gaan.

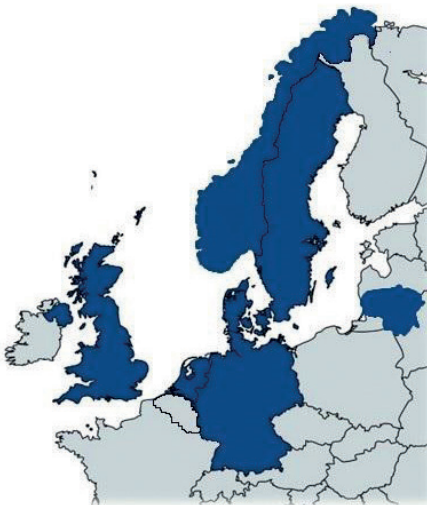

De landen met een KIMO-netwerk

Internationaal is de ledenraad (council) het hoogste bestuursorgaan die eenmaal paar jaar vergaderd tijdens de Annual General Meeting (AGM). Het dagelijks bestuur (international board) geeft leiding aan de organisatie en bereidt besluitvorming voor. Jaarlijks worden resoluties voorbereid en in de AGM aangenomen waarbij de resoluties bindend zijn voor de KIMO leden. De voorzitter ("president") van KIMO International wordt voor twee jaar gekozen. Bij het aantreden van de gekozen president wordt een junior vicepresident gekozen die twee jaar samen met de senior vicepresident de president adviseert. Na twee jaar wordt de junior vicepresident voorgedragen voor het ambt van president. De aftredende president wordt voor twee jaar benoemd tot senior vicepresident. Op deze wijze is de organisatie altijd verzekerd van een internationale voorzitter. De internationale voorzitter werkt nauw samen met de internationale secretaris. Bij officiële bijeenkomsten of bij het aangaan van overeenkomsten zal de voorzitter KIMO vertegenwoordigen. Het internationale secretariaat vertegenwoordigt haar leden op internationaal Europees niveau. Zo is KIMO in Europa vertegenwoordigd in de OSPAR, HELCOM, bij de ministersconferentie van de Noordzee en overleg met andere partijen zoals het Comité van de Perifere Maritime Regio's (de kustprovincies).

Het internationale secretariaat organiseert daarnaast jaarlijks de bestuursvergaderingen, de algemene ledenvergadering en het overleg van de landelijke, ambtelijke coördinatoren. Zij bereidt in samenwerking met de landelijke coördinatoren de internationale vergaderingen en resoluties voor. Naast fysieke KIMO vergaderingen vinden steeds meer overleggen via Skype plaats. De voorzitter van KIMO Nederland en België heeft zitting in het dagelijks bestuur van KIMO internationaal.

De samenwerking tussen KIMO Nederland en België en KIMO International is uitstekend. Vanwege onze

ligging en ervaring binnen Europa, is ons netwerk nu deels aanspreekpunt voor Europese zaken. Denk aan de Europese Commissie in Brussel en het Comité van de Perifere en Maritieme Regio's (CPMR) en de werkgroep Marine Resources van diens Noordzeecommissie (CPMR-NSC-MRG). Dit zijn onderdelen van het comité van Europese kustprovincies en haar Noordzeenetwerk. Hierin zitten bijvoorbeeld alle Nederlandse kustprovincies. Hiermee heeft ons netwerk een strategische positie en helpt actief mee om internationaal beleid te beïnvloeden. Daarmee werken we aan de oprichtingsdoelstelling van KIMO om een stem te hebben richting internationale overheden (EU, OSPAR, IMO e.d.). We hebben nu zo'n positie verworven dat er ook daadwerkelijk naar ons wordt geluisterd. Op het gebied van de aanpak van afval op zee (Fishing for Litter afval), afval door verloren containers (MSC Zoë) en paraffine bijvoorbeeld nemen EU-lidstaten advies van ons over of organiseren bijeenkomsten waarbij wij spreker zijn. Dat is iets wat op nationaal niveau alleen maar zeer beperkt kan en slechts een beperkt effect heeft. Hieruit blijkt de grote meerwaarde van KIMO, dit door de samenwerking binnen de nationale KIMO-netwerken en de internationale koepelorganisatie.

Internationaal Dagelijks Bestuursoverleg en Internationale Ledenvergadering (AGM)

Twee internationale dagelijks bestuur-overleggen en de internationale ledenvergadering zijn ook in 2020 gehouden. Door de Covid-19 pandemie vonden ook deze online plaats. De vergaderingen werden voorgezeten door voorzitter van KIMO International, de heer Jerry Ahlström. Tijdens de AGM vertelden de andere nationale netwerken wat zij hadden gedaan. Het was goed te zien dat in alle KIMO-landen hard wordt gewerkt aan de belangen van kustgemeenten. Ook is het internationale secretariaat weer actief geweest met lobby op internationaal niveau: EU, HELCOM en OSPAR. Daarnaast zijn er tijdens de AGM een resolutie over de inzet van scrubbers op schepen en een andere over het verbod op plastic confetti aangenomen.

De KIMO-leden en personeel tijdens de laatste fysieke internationale ledenvergadering (AGM), in Velsen in 2019

2.2 KIMO NEDERLAND EN BELGIË

KIMO Nederland en België is in 1999 als vereniging opgericht door de gemeente Velsen, Noordwijk en Den Helder. De organisatie is doorgegroeid naar een grootte van 34, waar gemeenten met belangen op de Noordzee en diens kust en kustwateren lid van zijn. Op dit moment zijn er geen Belgische gemeenten lid.

Als organisatie van lokale overheden treedt KIMO Nederland en België in overleg met andere overheden en organisaties om doelen te realiseren die liggen op het terrein van veiligheid en milieu, in het bijzonder en op het gebied van recreatie, havens, natuur en toerisme.

De doelstellingen van KIMO zijn:

1. het opruimen van bestaande verontreinigingen in de noordelijke zeeën en kustwateren, het voorkomen van nieuwe vervuilingen en het werken aan het behoud van de zeeën en kustwateren om deze in een goede staat door te geven aan toekomstige generaties;
2. kustverdediging in relatie tot de economische ontwikkelingen en de zeespiegelrijzing;
4. veiligheid aan de kust.

Foto: KIMO-voorzitter de heer Dinjens en schipper de heer Lokker, een van de eerste deelnemers aan het Fising for Litter Project.

Hieraan wordt vormgegeven door:

- lokale overheden te informeren over verontreinigingen en schoonmaakacties;
- een voorbeeldfunctie te vervullen door eigen inzet voor de verbetering van het milieu van de Noordzee en kustwateren;
- het stimuleren van een evenwichtig en duurzaam toeristen- en kustbeleid;
- nationaal en internationaal invloed uit te oefenen op beleidsontwikkeling en -uitvoering voor zover dat de doelstellingen van KIMO raakt;
- gezamenlijk actie te ondernemen tegen plannen die het biologisch en ecologisch evenwicht in de noordelijke zeeën en kustwateren kunnen verstoren;
- het organiseren van conferenties en studiedagen;
- projecten uit te voeren die passen in het kader van de doelstellingen van KIMO Nederland en België;
- afstemming en samenwerking met KIMO International, en andere KIMO-netwerken in Europa;
- bezoeken aan de Europese Commissie in Brussel en andere relevante internationale organisaties voor afstemming t.b.v. beleidsbeïnvloeding, lobby, profilering en tenders.

Foto: Deelnemers aan een publieksbijeenkomst over zeebeleid

3.0 HET BESTUUR

VAN KIMO NEDERLAND EN BELGIË

3.1 ALGEMEEN BESTUUR

Het algemeen bestuur van KIMO Nederland en België is het hoogste orgaan in de organisatie. Zij vergadert twee keer per jaar en neemt besluiten die voorbereid zijn door het dagelijks bestuur. In het algemeen bestuur hebben alle aangesloten gemeenten een zetel.

3.2 DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur van KIMO Nederland en België bestaat uit minimaal 3 leden verdeeld over de kust. In 2020 hebben het dagelijks bestuur driemaal en het algemene bestuur tweemaal vergaderd. De samenstelling van het dagelijks bestuur in 2020 was als volgt:

De heer S.Y. Dinjens

Wethouder te Velsen en voorzitter van KIMO Nederland en België

De heer J.C. Knape

Wethouder te Katwijk en 1ste vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

Mevrouw T. Both

Wethouder te Goeree-Overflakkee en vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

De heer N. Middelkoop

Wethouder te Urk en vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

De heer G. Post

Voormalig wethouder te Urk en voormalig vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

Mevrouw E. de Ruijter

Wethouder te Vlieland en vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

De heer K. Visser

Wethouder te Den Helder en vicevoorzitter van KIMO Nederland en België

3.3 SECRETARIAAT

De uitvoering van de organisatorische taken berust bij het secretariaat van KIMO Nederland en België. Het wordt geleid door een ambtelijk secretaris. Het secretariaat verzorgt de vergaderingen van het DB en AB, onderhoudt de contacten met de leden, organiseert bijeenkomsten, doet de PR en Communicatie en vertegenwoordigt de vereniging op ambtelijk niveau. Ook voert het projecten uit. Het secretariaat bestaat uit 2,5 FTE verdeeld over drie betaalde krachten, ondersteund door een ingehuurde communicatiemedewerker. Het secretariaat bestaat uit:

De heer M. Mannaart

Secretaris van KIMO Nederland en België, nationaal coördinator en international liaison officer van KIMO Internationaal

De heer J.J. Midavaine

Adjunct-secretaris en projectleider Fishing for Litter

Mevrouw J. van Dijk

Project- en administratief medewerker

Mevrouw J. Versfelt

Medewerker communicatie (freelance)

Mevrouw S. de Groot

Stagiair Kust- en Zeemanagement, Hogeschool Van Hall Larenstein, onderzoek naar netafval

4.0 STRATEGISCH BELEID

4.1 NATIONALE LOBBY EN REPRESENTATIE

Er is dit jaar wederom hard gewerkt aan de representatie van en lobby voor de belangen van onze leden en partners. De ramp met containerschip MSC Zoë op 2 januari 2019 benadrukte de noodzaak voor actie. Het incident drukte ook een stempel op deze werkzaamheden in 2020 want er is een significante toename van afval in de noordelijke havens van Nederland, met bijkomende kosten. Na overleg met Rijkswaterstaat en politieke lobby wordt dit nu gecompenseerd door de verzekeraar van de reder van MSC ZOE.

Naast bovenstaande lobby omvatte ons lobbywerk onder andere:

Overleggen in Nederland:

- Diverse overleggen met vertegenwoordigers van onze lid-gemeenten zijn gehouden;
- Diverse overleggen voor de Nationale Green Deals Schone Stranden en Visserij voor een Schone Zee werden door ons voorbereid en actief door KIMO bijgewoond;
- Diverse overleggen met visserijorganisaties en havenbedrijven over het Fishing for Litter-project zijn georganiseerd;
- Ook werden diverse overleggen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat georganiseerd.

Foto: Afval van het containerschip de MSC Zoë op de kade van de vissershaven van Lauwersoog

4.2 INTERNATIONALE LOBBY EN REPRESENTATIE

Naast het behartigen van de belangen van de leden in de diverse landen voerde het secretariaat van KIMO International het secretariaat van de OSPAR-ICG-ML werkgroep die zich bezighoudt met afval op zee. Onze zusternetwerken in de andere KIMO-landen hebben op nationaal niveau ook veel activiteiten verzorgd. Kortom, KIMO heeft internationaal goed aan de weg getimmerd en wordt nu ook regelmatig benaderd door nationale overheden en de Europese Commissie voor advies of presentaties. KIMO Nederland/België heeft binnen ons internationale netwerk een bijzondere rol, vanwege onze internationale ervaring en ligging nabij Brussel. Hierdoor worden wij voor strategisch belangrijke lobbytaken door KIMO International benaderd. KIMO International heeft diverse internationale overleggen bijgewoond, georganiseerd of presentaties verzorgd. Dit wordt vaak gedaan in samenwerking met of voor partnerorganisaties.

Het internationale KIMO-secretariaat werkte het afgelopen jaar o.a. samen met het GGGI (Global Ghost Gear Initiatief), de NSC (Noordzee Commissie van het Committee van de Perifere Maritieme Regio's (CPMR) en de NFLA (Nuclear Free Local Authorities). Voor de Noordzee Commissie (NSC) is een presentatie voor het gecombineerde overleg van de groepen Mariene Natuurlijke Hulpbronnen en Transport gegeven over verloren scheepscontainers en is er gewerkt aan een gezamenlijke verklaring hierover. Ook heeft KIMO input geleverd voor de Plastic Resolutie en het Marine Litter Actie Programma. Verder werkt KIMO aan het Interreg Clean Atlantic project en het Regionale Actie Plan voor marine litter. KIMO heeft deelgenomen aan een EU-workshop over circulair ontwerp van visnetten en aan de internationale Visnet Innovatie Top. KIMO Nederland en België was als vertegenwoordiger van ons internationale netwerk, nauw bij de laatste initiatieven en activiteiten betrokken. Ook was KIMO bij een overleg van de OSPAR Intersessional Correspondence Group on Marine Litter (ICG-ML) en heeft zij presentaties over het KIMO-project net snijafval gegeven.

Foto: KIMO Secretaris de heer Mannaart presenterend tijdens de Visnet Innovatie Top

5.0 PROJECTEN

5.1 GREEN DEAL SCHONE STRANDEN

Vele initiatieven van gemeenten, particulieren, ondernemers, maatschappelijke organisaties en paviljoenhouders leveren een grote bijdrage aan het schoner worden van stranden. Deze inspanningen zijn in de Green Deal Schone Stranden vastgelegd en worden gemonitord. Hierdoor krijgen alle partijen de waardering die ze verdienen. Belangrijk binnen de Green Deal is het stimuleren van nieuwe initiatieven en uitwisseling van kennis tussen organisaties. Het gaat hierbij zowel om het schoon maken als het schoon houden van stranden.

De Green Deal Schone Stranden is op 20 november 2014 door 35 partners ondertekend en daarna gestaag gegroeid. Binnen het kennisnetwerk en stimuleringsplatform zetten overheid, gemeenten, paviljoenhouders, belangenorganisaties, bedrijven en energieke vrijwilligers zich gezamenlijk in tot het behalen van de volgende doelstellingen: structureel schonere stranden, goede samenwerking en afstemming tussen partijen en gedragsverandering van strandbezoekers. De Green Deal is sinds 2014 door maar liefst 44 partijen, waarvan 22 kustgemeenten ondertekend. In 2021 moet het kennisnetwerk op zichzelf kunnen staan, gedragen door alle partners.

Foto: een afvaleiland op een strand van Westvoorne

In 2020 zijn de volgende taken uitgevoerd: het voorbereiden van 4 regiegroep-bijeenkomsten en 2 partnerbijeenkomsten. Hier waren ook diverse KIMO-leden aanwezig. Er was ondanks Covid-19 toch een regulier partneroverleg. De Green Deal Schone Stranden start traditioneel met een Nieuwjaarsbijeenkomst waarin partners ideeën met elkaar uitwisselen. In 2020 vond de bijeenkomst plaats bij The Bing in Hoek van Holland. Het was een goed bezocht evenement waarbij 53 deelnemers kennis konden nemen van 17 projectideeën en initiatieven. Er is gekozen voor stimuleringsbijdragen om 6 projecten financieel te ondersteunen: Duurzaamheidskring – KMVK, Supvrijstrand – Strand Nederland, Plasticvrijterras – Terschelling Plasticvrij, Plasticvrijterras – Grondstofjutters, Pop up Schoon Strand – Strand in Zicht en Circulaire Strandsporten P3 – Plastic Playgrounds – PlogSack – PULLKA . KIMO heeft hiervoor de aanvragers begeleid en updates geschreven. De uitreiking van de Strandverkiezingen is op strandlocaties, decentraal gebeurd. Daarnaast heeft de Regiegroep diverse overleggen gehouden. De Boskalis Beach Clean-up is een online pakket geworden.

SUP-richtlijn

Op basis van de top-10 gevonden afvalitems op het strand komt er een verbod of beperking op bepaalde soorten plastic producten. De Green Deal is alvast begonnen en startte met het plasticvrijeterras. Goed voor het milieu en het levert geld op: minder plastic is minder afval, en plasticvrij wordt vaak gewaardeerd door de klanten. Losse strandzitters, de bezoekers die zelf producten meenemen, blijkt nog een lastige groep te zijn als het gaat om het verminderen van verpakkingsafval op het strand. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de Green Deal

partners daarom opgeroepen tot het delen van ideeën voor: consumptievermindering en methoden voor gedragsverandering door middel van bewustwording.

Het Groene Strand

Stichting LandschappenNL werkt in de periode 2020-2023 aan het project "Het Groene Strand". De organisatie wil stranden natuurlijker maken door o.a. duidelijke afspraken over het beheer met de strandbeheerders te maken. Men heeft KIMO benaderd en een presentatie tijdens ons jaarcongres gegeven. De Stichting roept gemeenten op zich te melden als men geïnteresseerd is in het initiatief.

Pollution Art Festival langs de kust

Lokale kunstenaars en kinderen uit Wijk aan Zee, Heemskerk, Velsen en Zandvoort hebben in 2020 geïnspireerd met kunst uit afval. Het was niet de eerste keer dat er een kunstwerk gemaakt is van afval uit zee. Wat dit project echter bijzonder maakte is dat de kustgemeenten Zandvoort, Velsen, Beverwijk en Heemskerk de handen ineen sloegen voor het Pollution Art Festival: 5 verschillende regionale kunstenaars maakten maar liefst 8 installaties. Het festival paste naadloos binnen de doelstellingen van de Green Deal Schone stranden om bewustwording rond het afvalprobleem vergroten.

Langs de hele Nederlandse kust zijn initiatieven die aangespoeld materiaal gebruiken voor kunstwerken om nog meer mensen bewust te maken van de uitdaging die we met zijn allen zijn aangegaan om de zeeën schoner te maken en schoon te houden. Andere voorbeelden zijn de Doe Mee Verlos de Zee kunstwerken op Vlieland, een enorme krab in Castricum, jutkunst in Bergen en een installatie in Egmond aan Zee. Het Pollution Art Festival is na het eerste initiatief vanuit gemeente Beverwijk in 2 jaar tijd uitgegroeid tot 4 deelnemende gemeenten. Kansen genoeg om het festival in 2021 te laten groeien langs de hele Nederlandse kust.

Plastic Fles Mob

Tenslotte, is op dinsdag 21 juli de Plastic Fles Mob georganiseerd op het Haagse Zuiderstrand. Een muzikale live performance om alle strandschoonmakers van Nederland in het zonnetje te zetten. De Plastic Fles Mob werd georganiseerd door en voor alle partijen van de Green Deal Schone Stranden, het Museon en PULLKA, de natuursportschool. Onder leiding van Koen Herfst, één van de beste drummers van Nederland, brachten meer dan vijftig deelnemers, twintig crewleden en vijf professionele artiesten een muzikale ode aan iedereen die een schoner strand nastreeft. Een steunbetuiging voor al die vrijwilligers en professionals die zich al jaren inzetten voor een schonere Nederlandse kust; op het strand en zee, voor mens én natuur. Want op een schoner strand wordt iedereen blij! https://youtu.be/tT5LI807ppg

KIMO als secretariaat binnen de Green Deal Schone Stranden

Het onderhouden van contacten met de Green Deal participanten is een continue proces. Partners worden op de hoogte gehouden middels nieuwsberichten op sociale media, via nieuwsbrieven en de website. Er is regelmatig contact met verschillende partners om activiteiten af te stemmen en coördineren. Hierbij is met name contact met partners die vernieuwende activiteiten ontplooien of een pilotproject uitvoeren voor de Green Deal. Zie hiervoor ook het vorige stuk over bijeenkomsten.

Gezien de Green Deal in 2020 afloopt is er samen met RWS voor gekozen nieuwe geïnteresseerden geen onderdeel meer te laten worden van de Green Deal. Ondertekening werd gezien als meeliften op de successen en niet inzetten voor extra activiteiten of doelen. In de plaats daarvan is echter ingezet

om nieuwe initiatieven binnen het netwerk te ontplooien en dat is gelukt. Voorbeelden hiervan zijn: PULLKA, Beach Cleanup met Daan, Strand in Zicht, Strandpaviljoen Nederzand, Strandrobot Project BB, Sick Plastic, Arie van Vliet en NHL Stenden.
De voortgang van de Green Deal afspraken wordt gemonitord aan de hand van overleg met de partners uit de regiegroep en middels de activiteitenmonitor waarbij partners telefonisch worden gevraagd naar hun inspanningen en ervaringen.

KIMO bezoekt regelmatig bijeenkomsten, congressen en workshops. Vooral bij internationale gelegenheden worden presentaties over de Nederlandse Green Deal benadering zeer gewaardeerd. Door de Covid-19 pandemie is hiervoor echter geen mogelijkheid meer geweest. Om dit op te vangen is samen met Rijkswaterstaat sterk ingezet in het stimuleren van nieuwe initiatieven binnen het bestaande netwerk. Dat leverde een zeer positieve uitkomst op.

Foto: Harlingse wethouder, de heer Boon in de visserhaven van Harlingen.

De inhoud van de Green Deal-website wordt door KIMO onderhouden. Groot onderhoud wordt verzorgt door Complete-Website, onderdeel van Strand Nederland. In 2018 is de website in zijn geheel vernieuwd. KIMO heeft hiervoor de input, tekst en beeldmateriaal aangeleverd. De lay-out is volledig gemoderniseerd en nieuw beeldmateriaal is verzameld en toegepast. Dit heeft ervoor gezorgd dat de website ook in 2020 nog optimaal werkt. Op de website worden de nieuwsberichten van de nieuwsbrief geplaatst en bijgehouden. Dit werkt naar behoren. Er is ook ondersteuning bij kennisoverdracht en communicatie. Er zijn vier nieuwsbrieven uitgegaan, de website is up-to-date gehouden en de partners en regiegroep zijn over ontwikkelingen geïnformeerd.

5.2 GREEN DEAL VISSERIJ

Afvalspoorboekjes

De Green Deal Visserij voor een Schone Zee geeft net als de Green Deal Schone Stranden invulling aan het verbeteren en waarborgen van een goede milieutoestand van onze zee. In de Green Deal Visserij voor een Schone Zee hebben de vissers, havens en vuilverwerkers een zeer actieve rol. De Green Deal heeft ook integrale inzameling van netten, vispluis, kombuisafval, Fishing for Litter-afval, oliehoudend afval en klein gevaarlijk afval (KGA) als onderwerp meegenomen. Een mooi voorbeeld hiervan is de website: www.visserijvooreenschonezee.nl. Deze toont het afvalspoorboekje per haven. Zo kunnen vissers en havens op een gemakkelijke manier terug zien waar je met welk soort afval terecht kunt. Het Fishing for Litter programma, waarbij vissers vrijwillig afval uit zee halen en afgeven in de havens voor recycling, is een belangrijke basis van deze Green Deal. Hierover in het volgende onderdeel meer.

Foto: Visser de heer Meijer samen met zijn vader en Adjunct-secretaris de heer Midavaine in de haven van Lauweroog.

Recycling van visnetten

Bek & Verburg, Groningen Seaports en Impact Recycling sloegen in 2021 de handen ineen om netmateriaal via de innovatieve BOSS-techniek te gaan recyclen. Via dit Green Deal Pilotproject wordt er getest of kunststof (vis)netten vanuit heel Nederland in Eemshaven kunnen worden omgezet in hoogwaardige grondstoffen PP en PE. De ingezamelde visnetten vanuit de verschillende

Nederlandse havens worden apart gehouden op de locaties van Bek & Verburg zodat er met verschillende kwaliteiten en soorten netten kan worden getest. Impact Recycling kan het afval opwerken tot 98% pure PP en PE en twee mix reststromen. Het afval dat niet voor Impact Recycling geschikt is én de mix reststromen van Impact Recycling zal in samenwerking met de andere projectpartners naar andere duurzame partners weggezet worden. De reststromen kunnen bijvoorbeeld worden ingezet voor kratten voor bloembollen, die gebruikt worden in de land- en tuinbouw. Ook kunnen ze worden gebruikt door startup 'Dunia Design' om circulaire meubels te maken. Op deze manier is de gehele circulaire keten dicht bij elkaar te vinden, wat resulteert in vermindering van CO2 uitstoot én kosten op het gebied van transport en wat duurzaam hergebruik van visnetten waarborgt.

Foto: Jaarverslag Fishing for Litter en afvalspoorboekjes voor 13 Nederlandse havens

5.3 FISHING FOR LITTER

Het Fishing for Litter project is een van de oudste en meest succesvolle projecten van zowel KIMO Nederland en België als KIMO International. Het project draait sinds 2001 en is overgenomen door andere leden van het internationale KIMO netwerk en daarbuiten. Voor het Fishing for Litter project wordt het afval dat vissers in hun netten aantreffen mee teruggenomen naar land. Daar word het ingenomen, afgevoerd, gemonitord en verwerkt. Voor de opslag van dit afval op het schip nemen de vissers big-bags mee aan boord. Bij terugkomst in de haven, plaatsen de vissers – die belangeloos meedoen – de big-bag op de kade vanwaar het door afvalinzamelaars wordt verwijderd. Op deze manier is in de afgelopen 10 jaar meer van 3.500.000 kg afval uit de Noordzee verwijderd en wordt voorkomen, dat steeds hetzelfde vuil door vissers wordt opgevist of op de stranden aanspoelt. Ook wordt het zwerfafval vanuit verschillende havens gemonitord. Op deze wijze wordt inzicht verkregen in het soort afval en de herkomst ervan. Jaarlijks wordt door KIMO Nederland en België de gegevens in een rapport vastgelegd en aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu aangeboden. In Europa staat het Fishing for Litter project ieder jaar vast op de agenda van de Oslo-Parijs conventie (OSPAR) en de Helsinki Commission (HELCOM). Fishing for Litter wordt nu internationaal uitgerold omdat de afvalcategorie "passief opgevist afval" onderdeel is geworden van de aangepaste Havenontvangstrichtlijn.

Uitreiking deelnamecertificaten

In september en oktober 2020 hebben de vissers in IJmuiden, Den Helder, Vlissingen, Stellendam, Harlingen, Lauwersoog, Eemshaven en Delfzijl certificaten uitgereikt gekregen uit blijk van waardering voor deelname aan Fishing for Litter. De vissers die niet aanwezig konden zijn en de vissers van andere havens hebben het certificaat ontvangen over de post. De certificaten werden uitgereikt door wethouders en bestuursleden van KIMO Nederland en België en de havenbezoeken trok veel media aandacht. In totaal is het persbericht overgenomen door minimaal

Foto: Wethouder mevrouw T. Both reikt Fishing for Litter certificaat uit in de haven van Stellendam

24 kranten, 5 radiozenders en 3 televisiestations. Ook bereikte het nieuwsbericht de NOS en NU.nl.

Recordhoeveelheden opgevist afval

In de afgelopen 10 jaar is landelijk gemiddeld ongeveer 300 ton afval per jaar opgehaald. In 2019 was dit ruim 558 ton en ook voor **2020 is wederom een record van 644 ton afval opgehaald**. Dit komt onder andere door een toename van het aantal deelnemers: van 83 in 2017 naar 140 in 2020. De toename van afval komt daarnaast ook door de gevolgen van de containerramp met MSC Zoë, waarvan een geschatte 800.000 kg nog steeds niet is opgeruimd. Tot slot zorgt de gedwongen omschakeling van pulsvisserij naar de ouderwetse boomkorvisserij dat er meer zwerfafval van de bodem wordt opgevist.

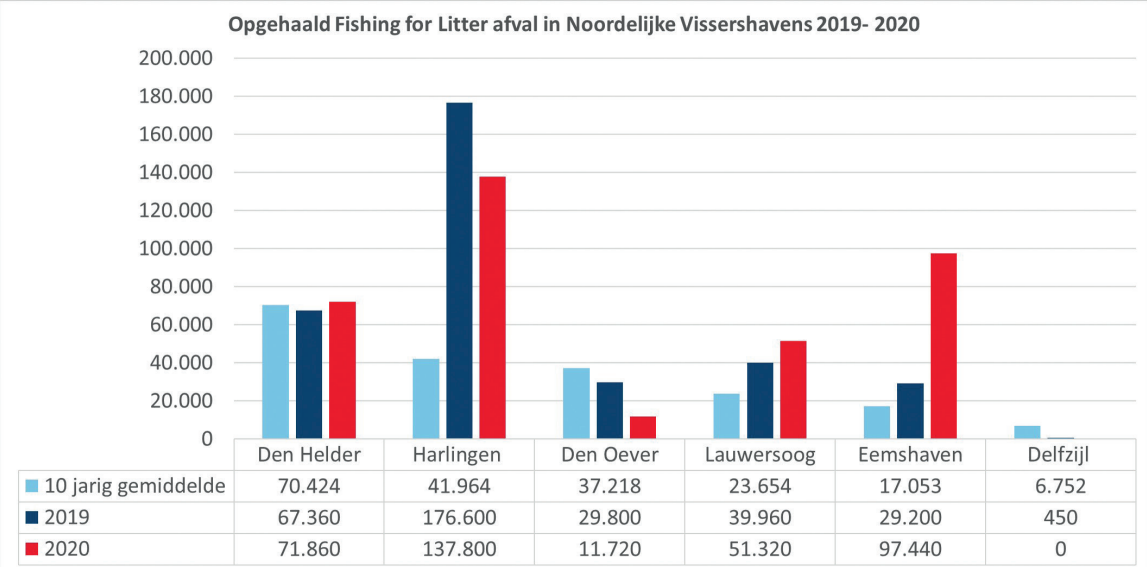

	Den Helder	Harlingen	Den Oever	Lauwersoog	Eemshaven	Delfzijl
10 jarig gemiddelde	70.424	41.964	37.218	23.654	17.053	6.752
2019	67.360	176.600	29.800	39.960	29.200	450
2020	71.860	137.800	11.720	51.320	97.440	0

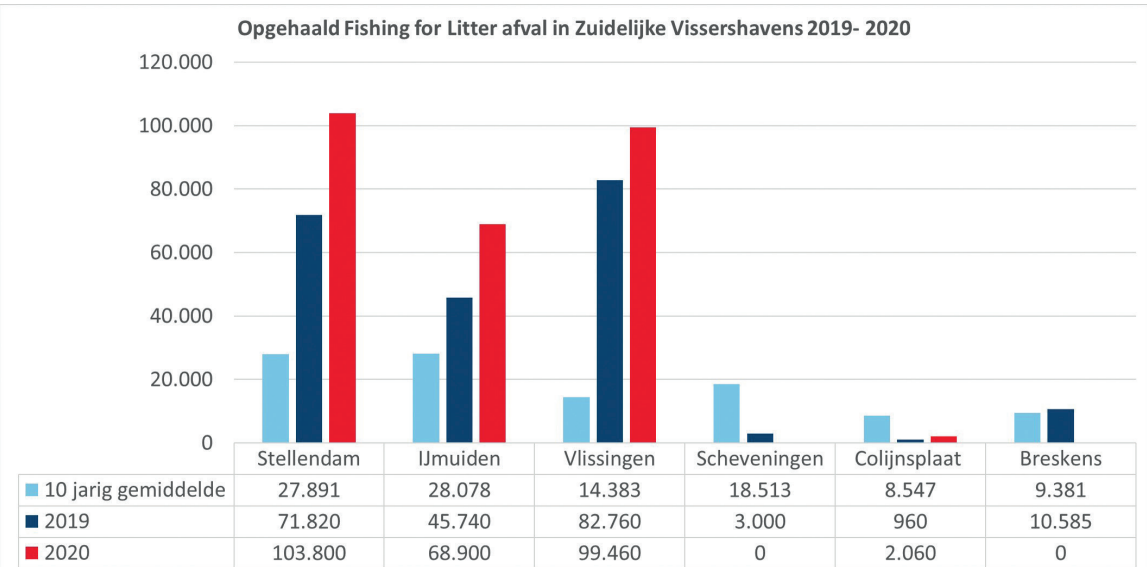

	Stellendam	IJmuiden	Vlissingen	Scheveningen	Colijnsplaat	Breskens
10 jarig gemiddelde	27.891	28.078	14.383	18.513	8.547	9.381
2019	71.820	45.740	82.760	3.000	960	10.585
2020	103.800	68.900	99.460	0	2.060	0

5.4 HET PROJECT NETAFVAL

Afval van onderhoud van visnetten komt vaak in zee terecht. Om dit aan te pakken is samen met KIMO Denemarken, KIMO Zweden en KIMO International door KIMO Nederland/België gewerkt aan het project netafval (net cuttings). Hiervoor heeft het secretariaat samen met mw. de Groot een stagiair van de studie Kust- en Zeemanagement de haven van Vlissingen en vissers bezocht en zijn interviews uitgevoerd om te onderzoeken over hoe in de praktijk wordt omgegaan met snijafval van visnetten. Hier kwamen interessante conclusies uit over hoe dit in de praktijk het beste aan te pakken.

Foto: Mevrouw de Groot in actie tijdens het onderzoek naar nettensnijafval

5.5 NATIONAAL ZEEMILIEUBELEIDSPLAN EN ACTIEPROGRAMMA IN OPDRACHT VAN DE EUROPESE COMMISSIE SUCCESVOL AFGEROND

KIMO heeft in 2019 en 2020 voor een internationaal consortium de nationale zee-milieustrategie en bijbehorend actieprogramma voor Georgië opgesteld. Dit was in opdracht van de Europese Commissie en droeg bij aan de financiering van ons werk in Nederland. Het vertalen van de EU Kaderrichtlijn Mariene Strategie naar Georgisch beleid, is onderdeel van het samenwerkingsverdrag tussen de EU en Georgië. Door KIMO-secretaris de heer Mannaart zijn veel bijeenkomsten met ministeries, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven georganiseerd. De informatie die hierbij is verzameld is verwerkt in een eerste milieubeoordeling van 11 hoofdthema's (descriptoren), een strategie en een bijbehorend actieprogramma. Hierbij was er volop aandacht voor de bescherming van het zeemilieu, het achterland en rivieren. De opdrachtgevers waren zeer tevreden over het geleverde werk hetgeen in een aanbevelingsbrief van de staatsecretaris resulteerde.

Foto: de heer Mannaart met tolk in gesprek met de heer Kurdgelia, burgemeester van de vissersplaats Poti, over de gemeentelijke wensen voor nationaal kust- en zeebeheer.

KIMO

NEDERLAND EN BELGIË